

НЕОЧЕВИДНІ ТОНКОЩІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПЛАГІАТУ ТА СКАНДАЛЬНІ ПРОМОВИ ВІДОМИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ

Андрій Гачкевич,

*кандидат юридичних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»,
Кафедра міжнародної інформації
<https://orcid.org/0000-0002-8494-1937>*

Стаття присвячена проблемі ідентифікації плагіату на прикладі трьох випадків з американської політичної історії ХХ століття. Предметом вивчення стали публічні виступи відомих політиків (Дж. Маккарті, Дж. Байдена, Б. Обама), автори яких використовували чужі ідеї. Окрему увагу приділено промова політиків як об'єкту авторського права. На основі Закону України «Про авторське право і суміжні права» проводиться аналіз окремих обставин кожного з випадків, зокрема в порівняльному аспекті. У дослідженні порушується питання співвідношення між юридичним та етичним розумінням поняття плагіату.

Ключові слова: плагіат, публічна промова, політичний виступ, усний літературний твір, Ніксон/Маккарті, Кіннок/Байден, Патрік/Обама

Вступ. Питанню плагіату впродовж останніх років приділяли особливу увагу вчені, які є представниками різних галузей науки (в українській науці — І. Петренко, О. Рижко, К. Семенюк, Н. Сорока, А. Штефан, О. Штефан та інші). Вивчення явища плагіату не лише в юриспруденції обумовлено серед іншого стрімким розвитком Інтернету як гігантської інформаційної бази, ресурси якої відкривають особам, котрі свідомо чи несвідомо вдаються до

запозичення чужих творів, нові можливості для такої діяльності. На сьогодні під терміном «плагіат» в українському законодавстві прийнято розуміти «оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору» (ст. 50 Закону України

Петро Пенцак,

*магістр-дослідник, Кафедра міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, Національний університет «Львівська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0003-3793-212X>*

«Про авторське право і суміжні права» [1]. Однак, з позиції пересічного громадянина, попри юридичні нюанси, відображені в цій статті, плагіат здебільшого означає крадіжку чужої ідеї, і якщо слова, сказані чи написані однією особою, мають велику схожість із тим, що вже було оприлюднено раніше, то припускається вчинення плагіату.

З одного боку, для органів державної влади України наведене законодавче визначення (юридичне розуміння) є самодостатнім у випадках ідентифікації плагіату за наявності відповідних обвинувачень. З іншого — факт плагіату, з огляду на загальносуспільну точку зору як крадіжку чужої ідеї (таке розуміння називатимемо етичним), може мати значні наслідки в моральній площині для винної особи, зокрема завдання шкоди діловій репутації державного діяча. У такому разі йдеться не про встановлений судом на підставі ст. 50 (чи схожої за змістом статті іноземного законодавства) плагіат, а про виявлення журналістами великої схожості між фрагментом промови особи та оприлюдненим раніше чужим твором — плагіат в етичному розумінні.

Постановка проблеми. З огляду на це деякі аспекти зіставлення юридичного та етичного розуміння плагіату потребують більш ретельного аналізу. Обвинувачення у засобах масової інформації в плагіаті можуть стати голосливими з правової точки зору. Нещодавно в українському політико-правовому середовищі набула поширення позиція щодо неприпустимості називати особу бандитом (екстремістом, терористом), якщо проти неї не було винесено відповідне рішення судом, в іншому разі — має місце порушення презумпції невинуватості [2]. Таким чином, суди отримали своєрідне монопольне право приймати рішення про те, чи можна називати особу деякими словами, що є похідними від окремих злочинів, передбачених Кримінальним кодексом України. Припускаємо, що ця тенденція з великою ймовірністю поширюватиметься і на слово «плагіатор». За-

уважимо, що дефініція плагіату, закріплена в Законі України «Про авторське право і суміжні права», може потребувати свого вдосконалення, як і інші норми цього закону. Це цілком природно, адже сфера права інтелектуальної власності є відносно молодого і водночас дуже чутливою до змін у суспільстві.

У дослідженні розглядається кілька політичних промов, які мали суспільний розголос у США через обвинувачення їх авторів у плагіаті. Мета статті полягає в розкритті окремих аспектів ідентифікації плагіату, беручи за основу аналіз реальних ситуацій. Нами розглянуто випадки з повоєнної американської історії, коли в промовах відомих за межами США політиків було виявлено ознаки плагіату, а також здійснено аналіз обставин, які мають відношення до ідентифікації плагіату в кожному з них. У процесі дослідження ми керувалися положеннями законодавства України у сфері авторського права, хоча відповідно до права США оцінка деяких обставин була б інакшою.

Результати дослідження. Одним із перших відомих новітній американській історії випадків плагіату у промовах політиків стало запозичення понад півстоліття тому сенатором Джозефом Маккарті, (завдяки діяльності цього політика до вжитку увійшов термін «маккартизм»), фрази Річарда Ніксона, який 19 років по тому став президентом США. Ніксон у січні 1950 року різко висловився в конгресі щодо перебування при владі антиамериканських політиків (тут і далі наведено переклади промов, зроблені авторами статті): «Важливий урок, який дозволяє винести нам справа Хісса, полягає в тому, що ми маємо діло не лише зі шпигунами, які отримують по 30 срібняків за викрадення проекту нової зброї ..., але з набагато більш зловісним видом діяльності, тому що вона дозволяє ворогу керувати нашою політикою та формувати її» (The great lesson which should be learned from the Hiss case is that we are not just dealing with espionage

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

agents who get 30 pieces of silver to obtain the blueprint of a new weapon ... but a far more sinister type of activity, because it permits the enemy to guide and shape our policy) [3, 76–77]. Виступ Дж. Маккарті, який відбувся 9 лютого 1950 року в місті Віллінг штату Західна Вірджинія, вважають «одним з найвідоміших та особливо запальних в сучасній американській політичній історії» [4, 812]. Він висловив своє обурення з приводу того, що в адміністрації Г. Трумена багато зрадників, які співпрацюють з комуністами. «При обговоренні питання про комуністів в нашому уряді є один момент, про який не варто забувати: ми не маємо справи зі шпигунами, які отримують по тридцять срібняків за викрадення проєктів нових видів зброї. Ми маємо діло з набагато більш зловісним видом діяльності, тому що вона дозволяє ворогу керувати нашою політикою та формувати її» (One thing to remember in discussing the Communists in our government is that we are not dealing with spies who get thirty pieces of silver to steal the blueprints of a new weapon. We are dealing with a far more sinister type of activity because it permits the enemy to guide and shape our policy) [4, 812]. Щоправда, такі очевидні запозичення Дж. Маккарті не зашкодили його репутації, адже були виявлені лише через кілька років [5]. Можемо тільки уявити, як розвивалися б події у наш час...

Наприкінці 1980-их років обвинувачення в плагіаті негативно вплинули на політичну долю Джо Байдена, сенатора США від штату Делавер, який мав намір претендувати на президентське крісло у 1988 році. У його виступі у штаті Айова помітили схожість зі сказаним раніше (15 травня 1987 р.) Нілом Кінноком, депутатом Лейбористської партії Великої Британії. «Чому я став першим Кінноком із тисяч поколінь, який зміг потрапити до університету? Чому Гленіс, — сказав Н. Кіннок, вказуючи на дружину, яка сиділа поруч, — стала першою жінкою в сім'ї із тисяч по-

колінь, яка змогла потрапити до університету? Чи це було через те, що вони були повні» (Why am I the first Kinnock in a thousand generations to be able to get to university? Why is Glenys the first woman in her family in a thousand generations to be able to get to university? Was it because all our predecessors were thick?) [6]. Джо Байден 23 серпня 1988 року заявив: «Коли я їхав сюди, я подумав над тим, чому саме Джо Байден став першим у своїй сім'ї, хто коли-небудь пішов до університету? Чому моя дружина, — показуючи на жінку, — яка сидить в залі, стала першою в сім'ї серед тих, хто коли-небудь пішов до коледжу? Можливо, через те, що наші батьки та матері не були кмітливими» (I started thinking as I was coming over here, why is it that Joe Biden is the first in his family ever to go to a university? Why is it that my wife who is sitting out there in the audience is the first in her family to ever go to college? Is it because our fathers and mothers were not bright?) [6]. Джо Байден скопіював частину тексту промови Ніла Кіннока та навіть його жестикуляцію. Цей фрагмент став апогеєм обвинувачень відомого політика в плагіаті. Окрім цього, журналісти виявили й інші факти недобросовісного використання ним чужих праць, наприклад, у письмових роботах під час навчання в правничому коледжі. Після виступу в штаті Айова скандал набув суспільного резонансу. Сенатор на свій захист стверджував, що зробив прикру помилку, однак його рейтинги почали стрімко падати, як і авторитет серед американських політиків. Виправдання Дж. Байдена не сприймалися серйозно і, замість підтримки, над ним часто жартували, навісивши ярлик «плагіатор». Такий моральний тиск став однією з причин, які призвели до відмови політика від участі у президентських перегонах [7].

Подібний скандал був спричинений виступом Барака Обама 16 лютого 2008 року в м. Мілвокі штату Вісконсин. У полеміці з головною опоненткою

Гіллари Клінтон він сказав: «Не кажіть мені, що слова не мають значення! Я маю мрію. Це лише слова. Ми вважаємо очевидною істиною те, що всі люди створені рівними. Це лише слова. Крім самого страху, нам немає чого боятись. Це лише слова. Лише промови» (Don't tell me words don't matter! I have a dream. Just words. We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal. Just words. We have nothing to fear but fear itself. Just words. Just speeches) [8, с. 4]. Як бачимо, у своїх висловлюваннях майбутній президент використав фрагменти Декларації незалежності США 1776 року, інавгураційної промови Франкліна Рузвельта 1933 року та фразу Мартіна Лютера Кінга, сказану ним 1963 року, яка згодом стала крилатою. Через годину після цього у соціальну мережу «YouTube» було завантажено відеокліп, у якому порівнювалися виступ Б. Обама та виступ дворічної давнини Девала Патріка, губернатора штату Массачусетс: «... Все, що я можу запропонувати, це слова. Лише слова. Ми вважаємо очевидною істиною те, що всі люди створені рівними. Лише слова! Лише слова. Крім самого страху, нам немає чого боятись. Лише слова! Не питай, що може твоя держава зробити для тебе, а спитай, що ти можеш зробити для твоєї держави. Лише слова. Я маю мрію! Лише слова!» (... All I have to offer is words. Just words. We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal. Just words! Just words. We have nothing to fear but fear itself. Just words! Ask not what your country can do for you, ask what you can do for your country. Just words. I have a dream! Just words!) [9]. Третя цитата була взята з інавгураційної промови Джона Кеннеді 1961 року. На відміну від попереднього випадку, репутація Б. Обама не постраждала. У відповідь на виявлення очевидної текстової схожості двох фрагментів (інтонаційно майбутній президент звучав по-іншому) та обвинувачення у плагіаті від ви-

борчого штабу Г. Клінтон він заявив про те, що давно приятелює з Д. Патріком та часто обмінюється з ним своїми політичними ідеями, що підтвердив і сам губернатор [10].

Дискусія та обговорення. Що саме у промовах Р. Ніксона, Н. Кіннока та Д. Патріка охороняється як об'єкт авторського права очима українського юриста? Не існує жодних підстав сумніватися в тому, що тексти цих промов, оприлюднені перед їх виголошенням, якщо вони відповідають активно обговорюваним у науці критеріям творчості та оригінальності, є літературними письмовими творами (з позиції ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»). Сама ж промова може розглядатися як усний літературний твір, що нині належить до малодосліджених об'єктів авторського права, як цілком слушно зазначає А. Штефан [11, 24]. Приналежність твору до категорії усних або письмових залежить від того, у якій об'єктивній формі він існує — усній чи письмовій. У ст. 6 Закону Російської Федерації «Про авторське право та суміжні права» 1993 року, який на сьогодні втратив чинність, було наведено перелік можливих форм для творів оприлюднених і неоприлюднених: письмова, усна, звуко- чи відеозапис, зображення, об'ємно-просторова тощо [12]. Зрештою, можемо припустити, що об'єктивність усної форми твору, який не отримав жодної іншої форми існування, полягає в тому, що він збережений у свідомості осіб, присутніх під час оприлюднення. Право на створення твору, яке реалізує його автор, передбачає можливість надати творові будь-якої об'єктивної форми на власний розсуд. І якщо питання кваліфікації твору з позиції об'єктів авторського права належить до компетенції правознавця, то вибір форми існування — до правомочностей автора. Це означає, що розшифровка аудіозапису промови Р. Ніксона не перетворює оригінальний літературний усний твір на письмовий.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

Публічна промова є не просто текстом, адже окрім слів, що мають певний зміст, її автор використовує інтонаційні прийоми, демонструє жести, проявляє міміку, «одягає на себе» певний образ. «Оскільки публічна промова — це виступ (виконання), певне видовище, спектакль одного актора — оратора, партнером якого є аудиторія — зал для глядачів, то ораторське мистецтво невіддільне від сценічного мистецтва. Тим більше, що всі люди, незалежно від виду діяльності, певною мірою причетні до акторського ремесла, так чи інакше використовуючи в житті прийоми акторської майстерності при виконанні соціальних «ролей» (лікар, вчитель)» [13, 378]. Відповідно, постає питання, чи об'єктом авторського права є лише текстова складова, чи також жести, інтонація, образ тощо. У випадку Н. Кіннок/Дж. Байден схожість промов проявляється не тільки в словах, які сказали обидва політики, а й у тому, що вони показували на своїх друзин та використовували подібну інтонацію. Натомість у випадку Д. Патрік/Б. Обама інтонаційна схожість не була настільки вираженою, до того ж під час промови Д. Патріка публіка реагувала гучними оплесками на кожен відомий цитату, використаним, на відміну від виступу Б. Обами. Порушене питання потребує окремого дослідження, однак наведені факти засвідчують, що чим більше одна промова схожа на іншу (не лише самим текстом), тим більше є підстав для обвинувачень у плагіаті.

У ст. 9 Закону України «Про авторське право і суміжні права» пояснюється, що правовій охороні підлягає навіть частина твору («Частина твору, яка може використовуватися самостійно, у тому числі й оригінальна назва твору, розглядається як твір і охороняється відповідно до цього Закону» [1]). Таке правило наводить на роздуми про наявність певного мінімуму стосовно промови, який розглядається як окремий твір. Безумовно, викори-

стання усього тексту промови без згоди її автора з комерційною метою є порушенням прав останнього, однак у розглянутих випадках предметом запозичення ставали лише фрагменти промов. Якщо фрагмент промови політика ідентичний із фрагментом іншої промови, то в якому разі наявність ідентичності свідчить про плагіат? Формальна ідентифікація плагіату зводиться до того, що повторення поєднання більш ніж певної кількості слів є незаконним запозиченням, а доказом того, що твір може використовуватися окремо, є саме придатність певного словосполучення, що є результатом творчої діяльності, до відтворення іншими особами. При цьому досліджуваний фрагмент повинен відповідати критеріям, характерним для об'єктів авторського права. Р. Ніксон створив образ шпигуна, який «отримує по 30 срібняків», і ми цілком можемо вважати, що ця частина його промови придатна для самостійного використання, що доводить промова Дж. Маккарті (текстовий фрагмент є незмінним). Водночас, Р. Ніксон говорив про викрадення проекту нової зброї, тоді як Дж. Маккарті дещо змінив цю фразу на «викрадення проектів нових видів зброї». І якщо розглядати плагіат як точне дослівне запозичення чужого тексту, то в цьому разі факт плагіату відсутній. Навряд чи буде правильним з позиції права вважати, що заміна форми однини на множину іменника дасть змогу ідентифікувати запозичення як плагіат. Однак, не можна не поставити під сумнів те, що цей вислів має творчий та оригінальний характер.

Ще одне питання, яке постає в контексті реалій політичного життя, стосується визначення авторства публічних виступів. Хто ж володіє авторськими правами на промови політиків? Здавалося б, відповідь є очевидною. Однак, політики не так часто виступають спічрайтерами та спічмейкерами одночасно. У випадку з Б. Обамою загальновідомим фактом є те, що він співпрацював

із Девідом Аксельродом, який керував передвиборною кампанією політика, а також Джоном Фавро, молодим спічрайтером. Кожен із них раніше співпрацював з Д. Патріком. Саме комусь із них приписують авторство промови, виголошеної в лютому 2008 року Б. Обамою [14]. Якщо припустити, що саме Д. Аксельрод написав промову для майбутнього президента, то з позиції законодавства України він вважатиметься автором цього усного літературного твору («автор — фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір» [1]). Барака Обаму в такому разі слід вважати виконавцем («виконавець — актор (театру, кіно тощо), співак, музикант, танцюрист або інша особа, яка виконує роль, співає, читає, декламує, грає на музичному інструменті, танцює чи будь-яким іншим способом виконує твори літератури, мистецтва чи твори народної творчості, циркові, естрадні, лялькові номери, пантоміми тощо, а також диригент музичних і музично-драматичних творів» [1]). Відносини між відомим політиком і його консультантами, навіть якщо й опосередковані договорами, що регулюють питання прав інтелектуальної власності на твори, створення яких належить до обов'язків останніх, для громадськості залишаються прихованими. Сам промовець сприймається як автор тексту, тим більше, якщо в процесі виступу він не читає з папірця і не згадує про те, що промова написана кимось іншим. Для відомого політика подібне визнання може негативно вплинути на його імідж як розумної людини, що вміє добре виступати і влучно висловлювати свої думки. У випадку Д. Патрік/Б. Обама в оригінальній промові було використано низку відомих чужих цитат, кожна з яких публіка зустрічала оплесками. Крім уривка з Декларації незалежності США, кожна з них мала свого автора, однак навіть сам Д. Патрік не вказував на те, що ці цитати запозичені. Це пояснюється звичаями виголошення промов, які не передбачають наведення

джерела цитування. Однак, те, що промовець не називає автора цитати, аж ніяк не означає, що він хоче присвоїти авторство собі, якщо ця цитата є відомою і він промовляє її, демонструючи своє ставлення до сказаного раніше кимось іншим, а не своє бажання показати її своєю. Випадки, коли одна особа домовляється з іншою про те, що на її замовлення пишуться різні тексти, зокрема промови, в англійській мові позначається терміном «*ghostwriting*» (від слова «*ghost*» — привид). Безумовно, написання творів «авторами-привидами», імена яких не розголошуються суспільству, часто має місце не тільки у сфері політики, а й у сфері науки та літератури. Якщо керуватися положеннями Закону України «Про авторське право та суміжні права», то такі домовленості повинні здійснюватися з дотриманням п. 2 ст. 14 («Особисті немайнові права автора не можуть бути передані (відчужені) іншим особам»). Однак, лише більш детальне вивчення цього питання та можливе внесення змін до законодавства змогли б поставити всі крапки над «і».

Ситуація за участю Дж. Байдена та Н. Кіннока показує, що відносини між політиками, один із яких з великою ймовірністю здійснив плагіат промови іншого, можуть і не перейти в юридичну площину стосовно цього факту. Джо Байден аж ніяк не конкурував з Н. Кінноком за одне крісло, вони представляли політичні партії різних держав. Те, що відомий американський політик запозичив фрагмент виступу у британського, останній міг розглянути як визнання свого авторитету та фактор, який міг позитивно вплинути на його репутацію та партії, головою якої він був, у США. Описаний у статті випадок дав привід громадськості згадувати про нього в майбутньому. Щодо Б. Обама та Д. Патріка, то складається враження, що Б. Обама готовий до можливих обвинувачень, і те, що Д. Патрік підтримував його і називав своїм приятелем, із яким вони в багатьох питаннях мають однакові переко-

нання, дало змогу політикові уникнути репутаційних втрат. У цьому плані дуже показовим є те, що для американського суспільства позиція Г. Клінтон, яка вказувала на факт плагіату, не була важливішою за надання дозволу використовувати свою інтелектуальну власність Д. Патріком.

Висновки і подальші перспективи дослідження. Проведене дослідження дає змогу зробити низку висновків. У контексті переліку об'єктів авторського права промови політиків належать до усних літературних творів. Їх відображення в письмовій формі не надає їм статусу письмових літературних творів, якщо тільки політик спершу не оприлюднив записаний текст своєї промови. Недопущення плагіату та встановлення відповідальності за його вчинення передбачає охорону твору як категорії, яку чинне законодавство інтерпретує як зрозумілу саму по собі. Проте, для надання будь-якому результату творчості статусу твору загальної формули, описані в законах, є недостатніми, і конкретна ситуація може потребувати більш глибокого вивчення з залученням експертів, до чого, власне, і вдається часто суд. Щоправда, такий підхід не розповсюджений серед журналістів, які подекуди, опираючись на поширене в суспільстві розуміння плагіату як запозичення чужих ідей, знаходять прояви цього явища навіть там, де їх не знайшов би суддя. З метою здійснення у

суспільстві ефективного контролю «четвертою владою» за дотриманням прав інтелектуальної власності варто розуміти, де завершується в промові творчість політика (або його спічрайтера), результати якої не охороняються авторським правом, і розпочинається площина дії авторського права. У результаті розгляду випадків з політичної історії США нами з'ясовано, що повторення одним політиком слів іншого не завжди можна розглядати як оприлюднення їх під своїм іменем, адже, як приклад, ці слова та їх автор можуть бути відомі кожному. Для усних літературних творів практика наведення цитат не є усталеною, на відміну від письмових. Те, що політик виголошує промову, не означає, що саме він є її автором, а не інша особа (спічрайтер). Презумпція авторства, передбачена законодавством України, є зрозумілою, якщо літературний твір має письмову форму. Проведене дослідження вказує на необхідність детального вивчення поняття усних літературних творів, у тому числі на прикладі політичних промов. ●

Список використаних джерел / List of references

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.
2. Кримчанина Олега Приходька внесли до російського списку екстремістів. Офіційний веб-сайт Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-oleh-pryhodko-spysook-ekstremistiv/30304041.html> (дата звернення: 01.03.2020).
3. Matthews C. *Bobby Kennedy: A Raging Spirit*. New York: Simon and Schuster, 2017. 416 p.
4. Ayers E., Gould L. et al. *American Passages: A History of the United States, Volume II: Since 1865. Fourth Edition*. Wadsworth, Cengage Learning, 2008. 640 p.

5. Greenberg D. *Friends, Romans, Countrymen, Lend Me Your Speech*. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2008/02/24/weekinreview/24greenberg.html> (дата звернення: 01.03.2020).
  6. *Plagiarism in Joe Biden's 1988 presidential campaign*. *The Washington Post Youtube Channel*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fmuAB5MqP0Y> (дата завантаження: 06.06.2019).
  7. *Echoes of Biden's 1987 plagiarism scandal continue to reverberate*. *The New York Times*. URL: https://www.washingtonpost.com/investigations/echoes-of-bidens-1987-plagiarism-scandal-continue-to-reverberate/2019/06/05/dbaf3716-7292-11e9-9eb4-0828f5389013_story.html (дата звернення: 01.03.2020).
  8. George C. Edwards III *Predicting the Presidency: The Potential of Persuasive Leadership*. Princeton: Princeton University Press, 2016. 288 p.
  9. Shafer J. *Don't Call It Plagiarism*. *The Slate Group*. URL: <https://slate.com/news-and-politics/2008/02/why-you-shouldn-t-call-obama-s-speech-plagiarism.html> (дата звернення: 01.03.2020).
  10. Bailey J. *The Obama Plagiarism Scandal*. *Plagiarism Today*. URL: <https://www.plagiarismtoday.com/2008/02/20/the-obama-plagiarism-scandal> (дата звернення: 01.03.2020).
  11. Штефан А. С. *Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту: монографія*. Київ: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2017. 150 с.
  12. *Об авторском праве и смежных правах: Закон РФ от 09.07.1993 №5351-1*. *Российская газета*. 1993. № 147.
  13. Нечаєнко Т. В. *Зміст і функції ораторського мистецтва в сучасному суспільстві. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Випуск XXXX. С. 378–385.
  14. Fleetwood B. «Just Words», «Just Words» — *Is that the Obama Story?* *HuffPost*. URL: https://www.huffpost.com/entry/just-words-just-words-is-_b_87388 (дата звернення: 01.03.2020).
-
1. *Pro avtorske pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrainy vid 23 hrudnia 1993 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1994. № 13. Ст. 64.
  2. *Krymchanyna Oleha Prykhodka vnesly do rosiiskoho spysku ekstremistiv. Ofitsiyni veb-sait Radio Svoboda*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-oleh-prykhodka-spysok-ekstremistiv/30304041.html> (data zvernennia: 01.03.2020).
  3. Matthews S. *Bobby Kennedy: A Raging Spirit*. New York: Simon and Schuster, 2017. 416 p.
  4. Ayers E., Gould L. et al. *American Passages: A History of the United States, Volume II: Since 1865. Fourth Edition*. Wadsworth, Cengage Learning, 2008. 640 p.
  5. Greenberg D. *Friends, Romans, Countrymen, Lend Me Your Speech*. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2008/02/24/weekinreview/24greenberg.html> (data zvernennia: 01.03.2020).
  6. *Plagiarism in Joe Bidens 1988 presidential campaign*. *The Washington Post Youtube Channel*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fmuAB5MqP0Y> (data zavantazhennia: 06.06.2019).
  7. *Echoes of Bidens 1987 plagiarism scandal continue to reverberate*. *The New York Times*. URL: https://www.washingtonpost.com/investigations/echoes-of-bidens-1987-plagiarism-scandal-continue-to-reverberate/2019/06/05/dbaf3716-7292-11e9-9eb4-0828f5389013_story.html (data zvernennia: 01.03.2020).
  8. George C. Edwards III *Predicting the Presidency: The Potential of Persuasive Leadership*. Princeton: Princeton University Press, 2016. 288 p.

9. Shafer J. *Dont Call It Plagiarism. The Slate Group.*
URL: <https://slate.com/news-and-politics/2008/02/why-you-shouldn-t-call-obama-s-speech-plagiarism.html> (data zvernennia: 01.03.2020).
10. Bailey J. *The Obama Plagiarism Scandal. Plagiarism Today.*
URL: <https://www.plagiarismtoday.com/2008/02/20/the-obama-plagiarism-scandal> (data zvernennia: 01.03.2020).
11. Shtefan A. S. *Avtorske pravo i sumizhni prava: osoblyvosti pravovoi okhorony, zdiisnennia ta zakhystu : monohrafiia. Kyiv : NDI intelektualnoi vlasnosti NAPr-NU, TOV «NVP Interservis», 2017. 150 s.*
12. *Ob avtorskom prave y smezhnykh pravakh : Zakon RF ot 09.07.1993 №5351-1. Rossiyskaia hazeta. 1993. № 147.*
13. Nechaienko T. V. *Zmist i funktsii oratorskoho mystetstva v suchasnomu suspilstvi. Aktualni problemy istorii, teorii ta praktyky khudozhnoi kultury. Vypusk KhKhKhKh. S. 378–385.*
14. Fleetwood B. «Just Words», «Just Words» — *Is that the Obama Story? HuffPost.*
URL: https://www.huffpost.com/entry/just-words-just-words-is-_b_87388 (data zvernennia: 01.03.2020).

Надійшла до редакції 21.04.2020 року

Гачкевич А., Пенцак П. Неочевидные тонкости идентификации плагиата и скандальные выступления известных американских политиков. Статья посвящена проблеме идентификации плагиата на примере трех случаев из американской политической истории XX века. Поставленные вопросы исследованы в контексте публичных выступлений известных политиков, авторы которых использовали чужие идеи. На основании Закона Украины «Об авторском праве и смежных правах» рассматриваются отдельные важные обстоятельства каждого из случаев.

Ключевые слова: плагиат, публичная речь, политическое выступление, литературное устное произведение, Никсон/Маккарти, Киннок/Байден, Патрик/Обама

Hachkevych A., Pentsak P. Non-obvious subtleties of plagiarism identification and scandalous speeches of famous american politicians. This article examines the relation between legal and ethical understanding of plagiarism on the basis of three cases in modern American political history. Ethical understanding deals with any theft of others' work, whereas legal is observed within the Ukrainian legislation. The authors have made the attempt to cover some theoretical and practical aspects related to the process of plagiarism identification. Nixon/McCarthy, Kinnock/Biden and Patrick/Obama as cases discussed have received publicity in the United States because of plagiarism accusations aimed at their authors being political figures well-known outside the country. Each of them has different consequences for the reputation of speakers involved. Special attention has been given to the issue of public political speech.

The results of the research reveal that as a rule, the speeches of politicians refer to oral literary works, even if they were objectified in written form. The notion of a work according to the general formulas described in the national legislation remains unclear, and there are a lot of doubts whether we can protect any result of creative activity in the spiritual realm. Sometimes a judge should be consulted by an expert, able to distinguish a separate work. Journalists do not tend to look into

a situation more deeply and that is the reason for why they blame politicians lacking legal grounds. There are three questions, which are worth considering in cases like those mentioned in the article. Firstly, where does the creative activity of a politician (or his speechwriter), being granted legal protection, start and end. Secondly, do speakers mean to say that they are the authors of words pronounced by them (as B. Obama did not mean to say that he had come up with «I have a dream»). Thirdly, who has written a text of a speech? Wasn't it somebody else but a speaker? If a politician says words said earlier by someone else, that doesn't mean he is plagiarizing. Anyway he might avoid any accusations of the plagiarism in legal understanding by using quotes.

The study shows that the issue of oral literary works should be elaborated more thoroughly, for example, regarding the presumption of authorship.

Keywords: plagiarism, public speech, political address, literary oral work, Nixon/McCarthy, Kinnock/Biden, Obama/Patrick